

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.108>

УДК 657:33

М. Б. Паласевич,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри математики та економіки,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4474-543X>

Л. Г. Квасній,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри математики та економіки,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5248-544X>

Т. І. Бешлей,

*аспірант кафедри математики та економіки,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-6879-0203>

ЕВОЛЮЦІЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

M. Palasevich,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Mathematics and Economics,*

Drogobych Ivan Franko State Pedagogical University

L. Kvasniy,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Mathematics and Economics,*

Drogobych Ivan Franko State Pedagogical University

T. Beshley,

Postgraduate student of the Department of Mathematics and Economics,

Drogobych Ivan Franko State Pedagogical University

EVOLUTION OF MACROECONOMIC THEORIES OF STATE REGULATION OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

У статті досліджується еволюція макроекономічних теорій державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності у контексті глобалізації, що відображає поступовий перехід від ізольованих національних концепцій до комплексних, багатовимірних моделей, які враховують стрімку трансформацію міжнародного економічного середовища. Показано, що на ранніх етапах формування економічної думки класичні теорії, спираючись на принципи вільної торгівлі, конкурентної рівноваги та саморегулятивної природи ринку, розглядали державне втручання як мінімально необхідне й здебільшого пасивне. Підкреслено, що посилення міжнародної конкуренції, загострення торговельних суперечностей і періодичні циклічні кризи виявили обмеженість класичного підходу, що вимагало активнішої участі держави у регулюванні зовнішньоекономічних процесів. Підтверджено, що подальший розвиток неокейнсіанства та монетаризму сприяв формуванню більш збалансованих моделей, у яких регулятивні механізми поєднувалися зі збереженням макрофінансової стійкості та передбачуваності.

Неокейнсіанці акцентували увагу на інституційній побудові ефективних механізмів коригування зовнішніх шоків, тоді як монетаристи підкреслювали важливість контрольованої пропозиції грошей, стабільних правил та прогнозованості державної політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Акцентовано увагу на сучасних теоріях державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, котрі наголошують на необхідності гнучких, адаптивних і багаторівневих механізмів, що враховують нові реалії глобальної економіки.

The article examines the evolution of macroeconomic theories of state regulation of foreign economic activity in the context of globalization, reflecting a gradual transition from isolated national concepts to complex, multidimensional models that take into account the deep interdependence of world markets and the rapid transformation of the international economic environment. It is shown that at the early stages of the formation of economic thought, classical theories, based on the principles of free trade, competitive equilibrium and the self-regulatory nature of the market, considered state intervention as minimally necessary and mostly passive. It is emphasized that the intensification of international competition, the aggravation of trade conflicts and periodic cyclical crises revealed the limitations of the classical approach, which required a more active participation of the state in the regulation of foreign economic processes. It is noted that, during the Keynesian revolution, a conceptual shift took place: foreign economic policy began to be considered as an instrument for stabilizing macroeconomic dynamics through a complex of fiscal, monetary and trade levers. It is confirmed that the further development of neo-Keynesianism and monetarism contributed to the formation of more balanced models in which regulatory mechanisms were combined with the preservation of macro-financial stability and predictability. Neo-Keynesians focused on the institutional construction of effective mechanisms for adjusting external shocks, while monetarists emphasized the importance of a controlled money supply, stable rules and predictability of state policy in the field

of foreign economic activity. The article focuses on modern theories of state regulation of foreign economic activity, emphasizing the need for flexible, adaptive and multi-level mechanisms that take into account the new realities of the global economy. It is argued that the state appears not only as a regulator, but also as a strategic business partner and guarantor of the economic security of the national economy.

Ключові слова: *меркантилізм, класичні економічні теорії, кейнсіанство, макроекономічні теорії державного регулювання, зовнішньоекономічна політика, зовнішньоекономічна діяльність, глобалізація*

Keywords: *mercantilism, classical economic theories, Keynesianism, macroeconomic theories of state regulation, foreign economic policy, foreign economic activity, globalization*

Постановка проблеми. Глобалізація створює нові умови для функціонування світової економіки, що, своєю чергою, спричиняє трансформацію ролі держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Еволюція теоретичних підходів – від класичного меркантилізму та повного протекціонізму до лібералізації та сучасних концепцій глобального управління і відкритої регіональної інтеграції суттєво вплинула на формування механізмів торговельної, валютної, інвестиційної та інституційної політики окремих держав.

Сучасний етап глобалізації характеризується не лише посиленням взаємозалежності ринків, але й появою нових акторів, зокрема транснаціональних корпорацій та міжнародних організацій, які формують складну мережу взаємодії. Це вимагає від держав гнучкої адаптації традиційних інструментів регулювання. Дослідження цієї багатовекторної еволюції макроекономічних теорій дозволяє не тільки зрозуміти логіку становлення сучасної моделі регулювання зовнішньоекономічної діяльності, але й оцінити її здатність до ефективної адаптації у процеси динамічних

викликів глобальної економіки, включаючи цифрову трансформацію, кліматичні зміни та геополітичну нестабільність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності на різних етапах економічної зрілості сучасної цивілізації ґрунтовно досліджують відомі зарубіжні економісти та соціологи – А. Алоїзіус [11], Р. Арена [9], Л.Брук [10], Л. Бранд-Корреа [10], М. Бюкс [10], В. Вімалатана [17], М. Корнеліссен [14], Дж. Кейнс [13], С. Кейтс [12], М. Насіка [9], Д. Обі [11], К. Огуджіуба [17], Ф. Олесен [15], О. Чіджіоке [11], Е. Штокхаммер [16].

Дослідженням різнопланових аспектів екології теорій державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України активно займаються українські науковці – О. Акименко [1], О. Банчук-Петросова [2], О. Воронова [8], О. Кахович [3], Ю. Кахович [3], С. Лагутін [4], Д. Міщенко [5], Л. Міщенко [4], І. Платонова [5], О. Процевят [8] С. Скрипник [8] та інші.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження генезису макроекономічних теорій державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності – це комплексна система правових, економічних та організаційних заходів, за допомогою яких держава впливає на процеси зовнішньої торгівлі, руху капіталу, технологій і робочої сили з метою забезпечення збалансованого розвитку національної економіки та її інтеграції у світову господарську систему. Основна мета державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності полягає у досягненні економічної безпеки держави, сприянні розвитку національного виробництва, підвищенні конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та формуванні сприятливих умов для участі країни у міжнародному поділі праці [1, с. 28].

Генезис макроекономічних теорій, що визначають підходи держави до регулювання зовнішньоекономічної діяльності, відображає постійний пошук

балансу між національними інтересами та світовими інтеграційними процесами [9, с. 375]. У різні історичні епохи змінювалися не лише інструменти та масштаби державного впливу, але й фундаментальні уявлення про те, якою має бути межа державної участі в міжнародних економічних відносинах. Процес глобалізації, особливо його сучасний етап, суттєво прискорив цю еволюцію. Еволюція теоретичних засад державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відображає поступовий перехід від протекціонізму до поєднання ринкових механізмів з елементами державного контролю, що дозволяє забезпечувати економічну стабільність і розвиток в умовах глобалізації [5].

Формування механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності відбувалася під впливом змін у світовій економіці, розвитку міжнародної торгівлі та формування нових політико-економічних реалій. Цей процес зумовлений трансформаціями у світовій економіці, розвитком міжнародної торгівлі, посиленням інтеграційних процесів та переходом до цифрової економіки. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності пройшло кілька історичних етапів, кожен із яких мав власну логіку формування, набір інструментів і методів впливу на зовнішньоекономічні процеси. У добу глобалізації державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності перетворюється з традиційної адміністративної функції на динамічну систему стратегічного управління інтеграцією національної економіки у світовий простір [17, с. 29].

Узагальнена характеристика основних етапів еволюції державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності наведена в таблиці 1.

Еволюція макроекономічних теорій державного регулювання ЗЕД відображає поступову трансформацію економічної ролі держави – від повного контролю до лібералізації, а потім до комбінованих регуляторних моделей, що відображається в етапах зрілості регуляторної політики у зовнішньоекономічній діяльності.

Таблиця 1. Історичні етапи еволюції теоретичних підходів до державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Етап	Період	Характеристика етапу	Основні риси державного регулювання	Ключові інструменти та механізми
I. Епоха меркантилізму	XVII – XVIII ст.	Формування національних економік і боротьба за накопичення дорогоцінних металів; пріоритет експорту над імпортом.	Активне державне втручання, спрямоване на забезпечення позитивного торговельного балансу.	Митні тарифи, експортні субсидії, заборони на вивезення стратегічних ресурсів, державні монополії на зовнішню торгівлю.
II. Класична ліберальна модель	XIX – початок XX ст.	Період індустріалізації та поширення ідей вільної торгівлі; утвердження принципів економічного лібералізму.	Обмеження ролі держави в економіці; дерегуляція зовнішньоекономічних відносин.	Зниження мит, лібералізація торгівлі, укладення двосторонніх торговельних угод, підтримка конкуренції.
III. Кейнсіанське відродження ролі держави	Середина XX ст.	Післявоєнна реконструкція економік, формування Бреттон-Вудської валютно-фінансової системи.	Активна участь держави у регулюванні ЗЕД для стабілізації економіки.	Валютне регулювання, митні тарифи, квотування, субсидії, створення міжнародних інституцій (МВФ, Світовий банк, ГАТТ/СОТ).
IV. Глобалізаційно-інтеграційна модель	Кінець XX – початок XXI ст.	Посилення глобалізаційних процесів, створення регіональних інтеграційних об'єднань, розвиток ІТ.	Зменшення прямого втручання держави, орієнтація на створення сприятливого бізнес-клімату.	Лібералізація капітальних потоків, гармонізація законодавства, захист інтелектуальної власності, стимулювання інновацій.
V. Ера глобальних викликів і цифрової економіки	Початок XXI ст. – донині	Домінування цифрових технологій, фінансові та енергетичні кризи, геополітична нестабільність.	Пошук балансу між відкритістю економіки й національною безпекою; посилення ролі адаптивного регулювання.	Нетарифні методи (технічні стандарти, екологічні норми), цифровий контроль, кібербезпека, регулювання цифрової торгівлі.

Джерело: сформовано на основі [11;12;14;16]

Перший етап (XVII – XVIII ст.) – епоха меркантилізму, де державне втручання в економіку було максимально активним і носило

протекціоністський характер. Фундаментальною ідеєю меркантилізму було забезпечення позитивного сальдо торговельного балансу як головного джерела накопичення національного багатства, вимірюваного дорогоцінними металами (золотом і сріблом). Країни прагнули експортувати якомога більше готових товарів із високою доданою вартістю і жорстко обмежувати імпорт. Основними інструментами регулювання виступали: високі ввізні мита (тарифи), субсидії на експорт, заборони та обмеження [11, с. 5].

Другий етап (XIX – початок XX ст.) – становлення класичної ліберальної моделі. В епоху індустріалізації та поширення ідей класичної економічної школи (Адам Сміт, Давид Рікардо) домінувала концепція *laissez-faire* (принцип невтручання). Основний акцент змістився на ідею вільної торгівлі (*free trade*), яка, як вважалося, завдяки теорії порівняльних переваг, забезпечує ефективніший розподіл ресурсів і загальний економічний добробут. Цей етап характеризувався: зниженням митних бар'єрів, обмеженням прямого державного втручання, збереженням контролю за стратегічними галузями. Попри загальну лібералізацію, держави зберігали контроль за критично важливими секторами, такими як транспорт (залізниця, судноплавство), військова промисловість та фінансові потоки, визнаючи їхню важливість для національної безпеки та стабільності [12, с. 34].

Третій етап (середина XX ст.) – кейнсіанське відродження ролі держави. Велика депресія 1930-х років та руйнівні наслідки Другої світової війни продемонстрували вразливість нерегульованих ринків. Це привело до відродження ідей Джона Мейнарда Кейнса, який обґрунтував необхідність активного державного втручання для стабілізації економіки [14, с. 79]. Післявоєнний період ознаменувався: формуванням Бреттон-Вудської системи, де було створено нову архітектуру світових фінансів та торгівлі. Водночас, проводилося активне регулювання зовнішньоекономічних операцій, коли держави використовували комплекс інструментів, включаючи валютну політику (система фіксованих валютних курсів), митні тарифи, квотування імпорту та експортні субсидії для управління торговельними

потоками та забезпечення повної зайнятості. Для координації правил торгівлі та фінансової стабільності були засновані Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк та Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ), яка згодом трансформувалася у Світову організацію торгівлі (СОТ) [13, с. 42].

Четвертий етап (кінець XX – початок XXI ст.) – глобалізаційно-інтеграційна модель. Технологічний прогрес у сферах транспорту та комунікацій стимулювали безпрецедентну хвилю глобалізації [16, с. 162]. Характерними рисами цього етапу стали: поширення глобальних ланцюгів доданої вартості та розвиток інформаційних технологій призвели до суттєвого зниження ефективності традиційних митних бар'єрів та валютного контролю; створення потужних регіональних інтеграційних об'єднань, таких як Європейський Союз (ЄС), Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА, нині USMCA) та Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), перенесло частину регуляторних повноважень на наднаціональний рівень; основний акцент держав почав зміщуватися з тарифного регулювання товарних потоків на створення привабливого інвестиційного клімату, гармонізацію технічного та правового законодавства, захист інтелектуальної власності та підтримку інноваційних, високотехнологічних секторів економіки [10, с. 373].

П'ятий етап (сучасний) – ера глобальних викликів і цифрової економіки. Сучасний етап характеризується зростаючою невизначеністю та кризами: світова фінансова криза 2008 року, пандемія COVID-19, енергетичні та геополітичні конфлікти (включаючи повномасштабне вторгнення Росії в Україну), а також стрімка цифровізація економіки. Ці виклики змушують держави шукати нові балансуючі механізми між необхідністю відкритості економіки для участі в глобальній торгівлі та захистом національних інтересів і стійкості (резилієнтності) ланцюгів постачання; традиційні мита на сьогодні відіграють меншу роль, натомість зростає значення складних нетарифних заходів, таких як жорсткі технічні стандарти, екологічні норми (наприклад, Carbon Border Adjustment Mechanism в ЄС), вимоги до

кібербезпеки та цифровий контроль за митними операціями. Останнім часом спостерігається тенденція до посилення державного контролю над критичними технологіями, рідкісноземельними металами та напівпровідниками, що іноді називають "дружнім шорінгом" (*friend-shoring*) або поверненням елементів індустріальної політики, оскільки національна безпека знову стає ключовим фактором зовнішньоекономічної політики [15, с. 71].

Формування системи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні має складну й багатовекторну динаміку [6, с. 126], зумовлену як історичними умовами розвитку державності [2, с. 6], так і трансформаційними процесами, пов'язаними з інтеграцією у світову економіку. З моменту набуття незалежності Україна пройшла кілька ключових етапів становлення зовнішньоекономічної політики, кожен із яких відображав особливості економічного розвитку, політичних пріоритетів та глобальних викликів [4, с. 191]. Повномасштабна агресія Російської Федерації проти України у 2022 році радикально змінила умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Держава зосередилася на забезпеченні економічної стійкості, підтримці критичного імпорту, збереженні експортного потенціалу та пошуку логістичних альтернатив.

Було запроваджено тимчасові обмеження у валютній політиці, спрощено митні процедури для гуманітарної допомоги та оборонних товарів, активізовано співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями. Паралельно триває адаптація українського законодавства [7] до вимог єдиного ринку ЄС у контексті подальшої інтеграції. Сучасна модель державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України дедалі більше орієнтована на цифровізацію, прозорість і стратегічне партнерство з Європейським Союзом, що дозволяє не лише підтримувати економічну стабільність у кризових умовах, але й створює підґрунтя для повоєнного відновлення економіки [8] на засадах інноваційності та відкритості.

У сучасних умовах глобальної турбулентності, посилення геополітичної конкуренції та структурних змін світової економіки державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності України стикається з низкою системних викликів, які потребують нових підходів і стратегічного бачення. Війна призвела до часткової втрати транспортних коридорів, блокування портів і ускладнення експортно-імпортних операцій. Це вимагає від держави оперативного формування нових логістичних маршрутів (через країни ЄС, порти Дунаю, сухопутні переходи) та адаптації нормативно-правової бази до змінених умов. Висока частка експорту сировини (металів, агропродукції) робить українську економіку залежною від глобальних кон'юнктурних змін. Держава має шукати баланс між відкритістю економіки та захистом внутрішніх виробників, стимулюючи перехід до експорту продукції з високою доданою вартістю [3, с. 111].

Перспективна модель регулювання зовнішньоекономічної діяльності України має спиратися на принципи балансу між відкритістю економіки, захистом національних інтересів і забезпеченням сталого розвитку. Реалізація такої моделі дозволить Україні зміцнити свої позиції у світовій економіці, підвищити конкурентоспроможність національного бізнесу, забезпечити стабільний приплив інвестицій та сприяти післявоєнному відновленню економіки на новій, інноваційно-інтеграційній основі.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності характеризується динамічністю та системною трансформацією під впливом сукупності ендогенних та екзогенних факторів. Еволюція регуляторних підходів ілюструє зміну економічних парадигм: від жорсткого протекціонізму до поєднання ринкових механізмів із застосуванням виважених заходів державного впливу. Світова практика демонструє перехід від переважно адміністративних форм контролю до впровадження інституційно-гнучких та цифрових моделей регулювання, спрямованих на забезпечення конкурентоспроможності національних економік у глобальному середовищі.

В умовах глобалізаційних процесів роль держави трансформується з прямого регулятора на фасилітатора міжнародної економічної взаємодії. В Україні система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності еволюціонувала від початкового етапу формування правової бази до сучасної євроінтеграційної моделі, що передбачає імплементацію норм та стандартів Європейського Союзу, прозорість процедур і розвиток цифрових сервісів. Імплементація зазначеної моделі відбувається в умовах наявних викликів, зокрема військово-політичної нестабільності, структурних дисбалансів та обмеженості інституційних ресурсів.

Література

1. Акименко О. Ю. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності промислового виробництва: теорія, методологія, практика: монографія. Чернігів : Національний університет «Чернігівська політехніка», 2021. 398 с.
2. Банчук-Петросова О. Механізми державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 4. С. 3-7.
3. Кахович О. О., Кахович Ю. О. Регулювання зед в сучасних концепціях міжнародної торгівлі в умовах цифрового державного управління. Економічний простір. 2025, № 203. С. 110-114.
4. Лагутін С. С. Теоретичні аспекти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. «Young Scientist». 2024, № 6 (130). С. 189-194.
5. Міщенко Д. А., Міщенко Л. О. Теоретичні основи механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 2.
6. Платонова І. О. Теоретичні засади механізмів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 13-14. С. 125-129.

7. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 27.08.2024).

8. Скрипник С., Процевят О., Воронова О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. № 38.

9. Arena, Richard and Nasica, Eric. Keynes's methodology and the analysis of economic agent behavior in a complex world. *Revue d'économie politique*, 2021, 3 (131), pp. 371-402.

10. Brand-Correa, L., Brook, A., Büchs, M. ((2022) Economics for people and planet—moving beyond the neoclassical paradigm. *The Lancet Planetary Health*, 6 (4), pp. 371-379.

11. Chijioke, Onah Celestine. Aloysius, Aduma & Obi, Deborah O. 2021. "Mercantilism In Perspective: A Historic Review," *Global Economy Journal (GEJ)*, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., vol. 21(01), pages 1-17.

12. Kates, Steven. *Classical Economic. Theory and the Modern Economy*. Edward Elgar Publishing Ltd, UK, 2020, 256 pp.

13. Keynes J. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. Ware : Wordsworth Editions Limited, 2017. 576 p.

14. Ogujiuba, Kanayo & Cornelissen, Megan. 2020. "Macroeconomic Theory and Unemployment: A Comparison between the Keynesian and New Classical Model," *Acta Universitatis Danubius. OEconomica*, Danubius University of Galati, issue 16(2), pages 71-88.

15. Olesen, Finn. Macroeconomics – developments and modern trends. *Journal of behavioural economics and social systems*, volume 4, number 1, 2022. pp. 64-80.

16. Stockhammer, Engelbert 2022. "Post-Keynesian Macroeconomic Foundations for Comparative Political Economy," *Politics & Society*, vol. 50(1), pages 156-187.

17. Wimalaratana, W. A Century of Macroeconomics: From Keynes to the Present. Colombo Economic Journal (CEJ) Volume 3 Issue 1, June 2025: PP 23-42.

References

1. Akymenko O. (2021), Regulation of foreign economic activity of industrial production: theory, methodology, practice [Rehuliuvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti promyslovoho vyrobnytstva: teoriia, metodolohiia, praktyka], National University "Chernihiv Polytechnic", Chernihiv, Ukraine.

2. Banchuk-Petrosova, O. (2022), "Mechanisms of state regulation of foreign economic activity", *Tavria Scientific Bulletin. Series: Public Management and Administration*, vol. 4, pp. 3-7.

3. Kakhovych, O. and Kakhovych, Yu. (2022), "Regulation of foreign economic activity in modern concepts of international trade in the context of digital state management", *Economic Space*, vol. 203, pp. 110-114.

4. Lagutin, S. (2024), "Theoretical aspects of state regulation of foreign economic activity in Ukraine", *Young Scientist*, vol. 6 (130), pp. 189-194.

5. Mishchenko, D. and Mishchenko, L. (2021), "Theoretical foundations of the mechanism of state regulation of foreign economic activity in Ukraine", *Public administration: improvement and development*, vol. 2.

6. Platonova, I. (2020), "Theoretical foundations of the mechanisms of state regulation of foreign economic activity", *Investments: practice and experience*, vol. 13-14, pp. 125-129.

7. Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "On payment services", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (Accessed 18, November 2025).

8. Skrypnyk, S. Protsevyat, O. and Voronova, O. (2022), "Peculiarities of regulation of foreign economic activity under martial law", *Economy and society*, vol. 38.

9. Arena, R. and Nasica, E. (2021), “Keynes's methodology and the analysis of economic agent behavior in a complex world”, *Revue d'économie politique*, vol. 3 (131), pp. 371-402.
10. Brand-Correa, L. Brook, A. and Büchs, M. (2022), “Economics for people and planet—moving beyond the neoclassical paradigm”, *The Lancet Planetary Health*, vol. 6 (4), pp. 371-379.
11. Chijioke, O. Aloysius, A. and Obi, D. (2021), “Mercantilism In Perspective: A Historic Review”, *Global Economy Journal (GEJ)*, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., vol. 21(01), pp. 1-17.
12. Kates, S.(2020), *Classical Economics. Theory and the Modern Economy*, Edward Elgar Publishing Ltd, London, UK.
13. Keynes, J. (2017), *The General Theory of Employment, Interest and Money*, Ware :Wordsworth Editions Limited, Washington, USA.
14. Ogujiuba, K. and Cornelissen, M. (2020), “Macroeconomic Theory and Unemployment: A Comparison between the Keynesian and New Classical Model”, *Acta Universitatis Danubius. OEconomica*, Danubius University of Galati, vol. 16(2), pp. 71-88.
16. Stockhammer, E. (2022), “Post-Keynesian Macroeconomic Foundations for Comparative Political Economy”, *Politics & Society*, vol. 50(1), pp. 156-187.
17. Wimalaratana, W. (2025), “A Century of Macroeconomics: From Keynes to the Present”, *Colombo Economic Journal (CEJ)*, vol. 3, pp. 23-42.

Стаття надійшла до редакції 04.12.2025 р.